

**IZVJEŠTAJ O POTROŠNJI LJEKOVA
U CRNOJ GORI
2022. GODINA**

Na osnovu čl. 131 i 150 Zakona o lijekovima („Službeni list CG“, br. 080/20) i Pravilnika o obliku, sadržaju, periodu za koji se dostavlja i načinu dostavljanja izvještaja o prodaji lijekova („Službeni list CG“, br. 02/13), Institut za lijekove i medicinska sredstva je pripremio izvještaj o potrošnji lijekova u Crnoj Gori za 2022. godinu.

Za izradu izvještaja su korišćeni podaci o prometu registrovanih veleprodajnika koje su obavljale promet lijekova u Crnoj Gori u 2022. godini (14 privatnih i 1 državna), tj. njihovi izvještaji o prodaji lijekova u Crnoj Gori iz 2022. godine.

U bazi podataka Instituta za praćenje potrošnje, lijekovi su svrstani po klasifikaciji Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) po ATC grupama i po internacionalnim nezaštićenim nazivima (INN).

Svi izvještaji o potrošnji lijekova koji su bili u prometu iskazani su brojem definisanih dnevnih doza na 1000 stanovnika na dan (DDD/1000/dan) i ukupnim iznosom u eurima (€), prema veleprodajnim cijenama.

Za preračun DDD-a korišćena je metodologija WHO, a za proračun je korišćen broj stanovnika u Crnoj Gori iz 2022. godine, prema službenim podacima Zavoda za statistiku Crne Gore (MONSTAT). Za izračunavanje DDD/1000/dan po gradovima uzet je broj stanovnika u pojedinim gradovima u 2022. godini, takođe prema službenim podacima Zavoda za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

Prikazani su i odvojeni podaci o bolničkoj i vanbolničkoj potrošnji lijekova.

Dobijeni podaci o ukupnoj potrošnji lijekova u Crnoj Gori u 2022. godini ukazuju da je potrošnja iznosila **1.474,88 DDD/1000/dan**, finansijski **145.546.009,39 €**.

U finansijski iznos od **145.546.009,39 €** uračunata je ukupna potrošnja svih lijekova, uključujući i lijekove koji nemaju definisanu ATC klasifikaciju, homeopatske, herbalne lijekove, kao i lijekove koji nemaju DDD, a čija ukupna potrošnja iznosi **402.467,22 €**.

Prema podacima dobijenim od Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, za potrebe javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, za lijekove koji su nabavljeni na teret sredstava Fonda, u 2022. godini je izdvojeno **113.329.130,16 €**, što predstavlja **77,90%** od ukupno utrošenih sredstava za lijekove u Crnoj Gori tokom 2022. godine.

Izveštaji o potrošnji za 2022. obuhvataju sledeće tabele:

Tabela 1: Ukupna potrošnja lijekova u 2022. godini prema DDD/1000/dan po glavnoj grupi ATC klasifikacije

Tabela 2: Ukupna potrošnja lijekova u 2022. godini u eurima po glavnoj grupi ATC klasifikacije

- Tabela 3:** Prvih 10 lijekova po potrošnji u DDD/1000/dan u 2022. godini
- Tabela 4:** Prvih 10 lijekova po potrošnji u eurima u 2022. godini
- Tabela 5:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini po DDD/1000/dan, vanbolnička potrošnja
- Tabela 6:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini po potrošnji u eurima, vanbolnička potrošnja
- Tabela 7:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini po DDD/1000/dan, bolnička potrošnja
- Tabela 8:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini po potrošnji u eurima, bolnička potrošnja
- Tabela 9:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini za opštinu Podgorica po vrijednosti DDD/1000/dan
- Tabela 10:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini za opštinu Podgorica po vrijednosti u eurima
- Tabela 11:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini za opštinu Nikšić po vrijednosti DDD/1000/dan
- Tabela 12:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini za opštinu Nikšić po vrijednosti u eurima
- Tabela 13:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini za opštinu Bijelo Polje po vrijednosti DDD/1000/dan
- Tabela 14:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini za opštinu Bijelo Polje po vrijednosti u eurima
- Tabela 15:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini za opštinu Bar po vrijednosti DDD/1000/dan
- Tabela 16:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini za opštinu Bar po vrijednosti u eurima
- Tabela 17:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini za opštinu Berane po vrijednosti DDD/1000/dan
- Tabela 18:** Prvih 10 lijekova u 2022. godini za opštinu Berane po vrijednosti u eurima

Navedeni podaci pokazuju da je u ukupnoj potrošnji prema DDD/1000/dan, kao i prethodnih godina, najviše korišćena grupa lijekova za lijećenje kardiovaskularnog sistema, čiji je udio potrošnje 29,63% od ukupne potrošnje svih lijekova. Slijede lijekovi za lijećenje krvi i krvotvornih organa sa 26,99% učešća, zatim lijekovi za lijećenje alimentarnog trakta i metabolizma sa 13,60%, lijekovi koji djeluju na nervni sistem sa 9,32 %, zatim lijekovi za bolesti mišićno-kostnog sistema sa 6,40%, lijekovi za lijećenje bolesti respiratornog sistema sa 5,28% itd.

Kada govorimo o potrošnji u finansijskom smislu, najveću potrošnju su imali lijekovi iz grupe antineoplastika i imunomodulatora (50.442.926,17 EUR) sa učešćem od 34,66% u ukupnoj potrošnji, lijekovi za lijećenje alimentarnog trakta i metabolizma (20.080.149,48 EUR) sa 13,80%, zatim lijekovi za lijećenje krvi i krvotvornih organa (18.853.612,36 EUR) sa učešćem

od 12,95%, lijekovi za liječenje kardiovaskularnog sistema (12.635.597,27 EUR) sa 8,68% zatim antiinfektivni lijekovi za sistemsku primjenu (9.619.360,14 EUR) sa učešćem od 6,61% itd.

Upoređujući podatke o potrošnji lijekova iz 2022. godine sa podacima iz prethodne, 2021. godine, zabilježen je porast potrošnje lijekova. Potrošnja lijekova u DDD/1000/dan je porasla za 2,84%, a finansijski je zabilježen porast od 4,35%.

Grupa lijekova koja je, izraženo u DDD/1000/dan, zabilježila najveći porast u potrošnji u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu jesu lijekovi za liječenje alimentarnog trakta i metabolizma (18,11%), a u toj grupi lijekova najznačajniji porast su zabilježili vitamini koji imaju terapeutsko i profilaktičko djelovanje, zatim slijede lijekovi za liječenje genitourinarnog sistema i polni hormoni, čija je potrošnja porasla za 11,90%, zatim lijekovi za liječenje mišićno-kostnog sistema (8,88%), lijekovi za liječenje kardiovaskularnih oboljenja (1,48%) itd. Značajno je napomenuti da je u 2022. godini zabilježen porast potrošnje lijekova u skoro svim grupama lijekova, osim za antiinfektivne lijekove za sistemsku primjenu i za hormonske preparate za sistemsku primjenu, isključujući polne hormone.

Najznačajniji finansijski porast u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu zabilježili su lijekovi koji pripadaju grupi lijekova antineoplastici i imunomodulatori, za 17,75%. Značajno je napomenuti da većina lijekova u ovoj grupi ne sadrži propisanu DDD od strane WHO, tako da se potrošnja ove grupe lijekova može izraziti samo finansijski. Porast potrošnje su zabilježile i grupe lijekova za liječenje alimentarnog trakta i metabolizma, za 14% u odnosu na 2021. godinu, zatim grupa lijekova za liječenje bolesti respiratornog sistema (13,76%), lijekovi za liječenje kardiovaskularnog sistema (13,45%), kao i lijekovi za liječenje mišićno-kostnog sistema (13,48%).

Tabela 1

Ukupna potrošnja lijekova u 2022. godini po vrijednosti DDD/1000/dan prikazana po glavnim anatomskim grupama ATC klasifikacije			
R.br.	ATC	Nazivi glavnih ATC grupa	DDD/1000/dan
1	C	Kardiovaskularni sistem (lijekovi koji djeluju na kardiovaskularni sistem)	436,98
2	B	Krv i krvotvorni organi (lijekovi za liječenje bolesti krvi i krvotvornih organa)	398,02
3	A	Alimentarni trakt i metabolizam (lijekovi koji djeluju na bolesti digestivnog sistema i metabolizma)	200,65
4	N	Nervni sistem (lijekovi koji djeluju na nervni sistem)	137,54
5	M	Mišićno-kostni sistem (lijekovi za bolesti mišićno-kostnog sistema)	94,35
6	R	Respiratorni sistem (lijekovi za liječenje bolesti respiratornog sistema)	77,87

7	H	Hormonski preparati za sistemsku primjenu, isključujući polne hormone i insuline	45,67
8	G	Genitourinarni sistem i polni hormoni (ijekovi za liječenje genitourinarnog sistema i polni hormoni)	38,14
9	J	Antiinfektivni lijekovi za sistemsku primjenu	32,40
10	L	Antineoplastici i imunomodulatori	9,43
11	P	Antiparazitni proizvodi, insekticidi i sredstva za zaštitu od insekata	2,02
12	S	Senzorni organi (ijekovi koji djeluju na oko i uho)	1,50
13	D	Koža i potkožno tkivo (ijekovi za liječenje bolesti kože i potkožnog tkiva)	0,22
14	V	Ostalo	0,10

Tabela 2

Ukupna potrošnja lijekova u EUR u 2022. godini prikazana po glavnim anatomskim grupama ATC klasifikacije			
R.br.	ATC	Nazivi glavnih ATC grupa	Iznos (EUR)
1	L	Antineoplastici i imunomodulatori	50.442.926,17
2	A	Alimentarni trakt i metabolizam (ijekovi koji djeluju na bolesti digestivnog sistema i metabolizma)	20.080.149,48
3	B	Krv i krvotvorni organi (ijekovi za liječenje bolesti krvi i krvotvornih organa)	18.853.612,36
4	C	Kardiovaskularni sistem (ijekovi koji djeluju na kardiovaskularni sistem)	12.635.597,27
5	J	Antiinfektivni lijekovi za sistemsku primjenu	9.619.360,14
6	N	Nervni sistem (ijekovi koji djeluju na nervni sistem)	8.936.201,63
7	R	Respiratorni sistem (ijekovi za liječenje bolesti respiratornog sistema)	8.138.749,17
8	M	Mišićno-kostni sistem (ijekovi za bolesti mišićno-kostnog sistema)	5.349.367,23
9	G	Genitourinarni sistem i polni hormoni (ijekovi za liječenje genitourinarnog sistema i polni hormoni)	3.369.207,98

10	H	Hormonski preparati za sistemsku primjenu, isključujući polne hormone i insuline	2.554.963,59
11	S	Senzorni organi (lijekovi koji djeluju na oko i uho)	1.899.628,37
12	D	Koža i potkožno tkivo (lijekovi za liječenje bolesti kože i potkožnog tkiva)	1.760.292,01
13	V	Ostalo	1.203.688,13
14	P	Antiparazitni proizvodi, insekticidi i sredstva za zaštitu od insekata	299.798,65

Tabela 3

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	90,66
2	C09AA05	ramipril	55,97
3	A02BC02	pantoprazol	47,32
4	M01AB05	diklofenak	43,80
5	C10AA05	atorvastatin	30,63
6	C08CA01	amlodipin	28,46
7	A11CC05	holekalciferol	25,92
8	A10BA02	metformin	25,85
9	C09AA09	fosinopril	24,85
10	C07AB07	bisoprolol	23,19

Tabela 4

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L01XC18	pembrolizumab	8.265.710,24
2	B01AF01	rivaroksaban	2.998.289,71
3	A10BX09	dapagliflozin	2.381.844,56
4	L04AA36	okrelizumab	2.294.394,85
5	B01AB05	enoksaparin natrijum	2.071.940,73
6	L01XY02	pertuzumab, trastuzumab	1.986.298,39

7	A02BC02	pantoprazol	1.897.395,13
8	L01XC28	durvalumab	1.802.283,30
9	B01AF02	apiksaban	1.749.324,12
10	L01XC13	pertuzumab	1.536.820,65

Tabela 5

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini po vrijednosti DDD/1000/dan - VANBOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	90,65
2	C09AA05	ramipril	55,81
3	A02BC02	pantoprazol	45,76
4	M01AB05	diklofenak	43,38
5	C10AA05	atorvastatin	30,48
6	C08CA01	amlodipin	28,42
7	A11CC05	holekalciferol	25,90
8	A10BA02	metformin	25,80
9	C09AA09	fosinopril	24,72
10	C07AB07	bisoprolol	23,07

Tabela 6

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini po iznosu u EUR - VANBOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	B01AF01	rivaroksaban	2.990.597,92
2	A10BX09	dapagliflozin	2.374.310,16
3	B01AF02	apiksaban	1.745.620,42
4	A02BC02	pantoprazol	1.526.393,58
5	M01AE01	ibuprofen	1.505.793,43
6	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	1.407.250,60
7	L01XE42	ribociklib	1.344.023,52
8	B01AB05	enoksaparin natrijum	1.298.560,00
9	L04AB04	adalimumab	1.297.791,62
10	C07AB07	bisoprolol	1.279.337,29

Tabela 7

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini po vrijednosti DDD/1000/dan - BOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B01AB05	enoksaparin natrijum	2,38
2	A02BC02	pantoprazol	1,55
3	H02AB04	metilprednizolon	1,23
4	M05BX04	denosumab	0,98

5	H02AB02	deksametazon	0,88
6	J01DD04	ceftriakson	0,59
7	N02BB02	metamizol natrijum	0,50
8	L02AE04	triptorelin	0,47
9	N05BA01	diazepam	0,44
10	M01AB05	diklofenak	0,41

Tabela 8

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini po iznosu u EUR - BOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L01XC18	pembrolizumab	8.265.710,24
2	L04AA36	okrelizumab	2.294.394,85
3	L01XY02	pertuzumab, trastuzumab	1.970.964,72
4	L01XC28	durvalumab	1.802.283,30
5	L01XC13	pertuzumab	1.536.820,65
6	L01XC07	bevacizumab	1.326.860,20
7	L04AA33	vedolizumab	1.181.661,97
8	L01XC03	trastuzumab	1.170.184,95
9	A16AB12	elosulfaza alfa	1.087.402,66
10	L01XC02	rituksimab	951.983,48

Tabela 9

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini u opštini Podgorica po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	87,65
2	A02BC02	pantoprazol	53,12
3	C09AA05	ramipril	52,05
4	M01AB05	diklofenak	43,07
5	A11CC05	holekalciferol	36,69
6	C10AA05	atorvastatin	32,48
7	H03AA01	levotiroksin natrijum	28,83
8	C08CA01	amlodipin	26,08
9	N05BA12	alprazolam	25,61
10	C09AA09	fosinopril	24,75

Tabela 10

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini u opštini Podgorica po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L01XC18	pembrolizumab	2.354.888,26
2	L04AA36	okrelizumab	2.294.394,85
3	L01XY02	pertuzumab, trastuzumab	1.986.298,39
4	L01XC13	pertuzumab	1.536.820,65
5	L01XC07	bevacizumab	1.334.677,67
6	L04AA33	vedolizumab	1.181.661,97
7	L01XC03	trastuzumab	1.180.755,47
8	A16AB12	elosulfaza alfa	1.087.402,66
9	B01AB05	enoksaparin natrijum	978.669,85
10	L01XC02	rituksimab	951.983,48

Tabela 11

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini u opštini Nikšić po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	98,77
2	C09AA05	ramipril	64,00
3	A02BC02	pantoprazol	49,40
4	M01AB05	diklofenak	49,13
5	A11CC05	holekalciferol	38,77
6	C10AA05	atorvastatin	32,69
7	C08CA01	amlodipin	30,50
8	A02BA03	famotidin	30,30
9	C09AA09	fosinopril	25,81
10	C07AB07	bisoprolol	25,33

Tabela 12

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini u opštini Nikšić po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L01XC18	pembrolizumab	5.910.821,98
2	L01XC28	durvalumab	1.789.853,76
3	L01XC32	atezolizumab	820.208,44
4	B06AC02	ikatifant	325.540,10
5	B01AF01	rivaroksaban	275.574,51
6	R03AK07	formoterol, budesonid	235.973,38
7	L04AX04	lenalidomid	235.367,02
8	A02BC02	pantoprazol	222.066,07
9	B01AB05	enoksaparin natrijum	218.362,33
10	L01BA04	pemetreksed	208.288,08

Tabela 13

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini u opštini Bijelo Polje po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	90,45
2	C09BA09	fosinopril, hidrohlortiazid	48,50
3	M01AB05	diklofenak	48,00
4	C09AA05	ramipril	42,81
5	A02BC02	pantoprazol	42,23
6	C08CA01	amlodipin	42,06
7	C09AA09	fosinopril	39,01
8	A10BA02	metformin	28,11
9	A02BA03	famotidin	27,28
10	C10AA05	atrovastatin	27,14

Tabela 14

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini u opštini Bijelo Polje po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	B01AF01	rivaroksaban	233.328,06
2	A10BX09	dapagliflozin	165.637,01
3	B01AE07	dabigatraneteksilat	148.469,37
4	L01XE27	ibrutinib	129.012,90
5	L01XE42	ribociklib	112.798,56

6	A10BK03	empagliflozin	110.853,37
7	A10AE06	insulin degludek	107.355,51
8	R03AK07	formoterol, budesonid	105.063,14
9	A02BC02	pantoprazol	100.802,20
10	B02BX06	emicizumab	96.109,44

Tabela 15

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini u opštini Bar po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	101,73
2	C09AA05	ramipril	64,33
3	M01AB05	diklofenak	48,19
4	A02BC02	pantoprazol	45,93
5	A11CC05	holekalciferol	35,22
6	A10BA02	metformin	30,19
7	C10AA05	atorvastatin	27,77
8	C07AB07	bisoprolol	27,50
9	H03AA01	levotiroksin natrijum	27,31
10	C10AA07	rosuvastatin	26,33

Tabela 16

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini u opštini Bar po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	B01AF01	rivaroksaban	196.614,09
2	A10BX09	dapagliflozin	186.515,31
3	A10AE06	insulin degludek	177.819,60
4	L01EF02	ribociklib	170.153,76
5	B01AB05	enoksaparin natrijum	139.642,48
6	B01AF02	apiksaban	132.242,01
7	A02BC02	pantoprazol	125.002,20
8	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	106.429,42
9	M01AE01	ibuprofen	106.348,70
10	A10BX07	liraglutid	105.070,25

Tabela 17

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini u opštini Berane po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	109,89
2	C09AA05	ramipril	75,51
3	C10AA05	atorvastatin	67,50
4	M01AB05	diklofenak	64,41
5	A02BC02	pantoprazol	59,14
6	C08CA01	amlodipin	40,73
7	C03BA11	indapamid	35,11
8	C07AB07	bisoprolol	35,01
9	A10BA02	metformin	30,58
10	A10BX09	dapagliflozin	29,15

Tabela 18

10 najkorišćenijih lijekova u 2022. godini u opštini Berane po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	A10BX09	dapagliflozin	252.090,67
2	B01AF01	rivaroksaban	215.173,32
3	A10BD07	metformin, sitagliptin	132.171,20
4	B01AE07	dabigatraneteksilat	113.482,51
5	B01AB05	enoksaparin natrijum	79.276,19
6	A02BC02	pantoprazol	78.814,23
7	C07AB07	bisoprolol	71.139,39
8	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	66.282,73
9	B01AF02	apiksaban	65.605,45
10	L04AB04	adalimumab	64.589,76